

ವಿಧಿಗಳು — ಉಟ್ಟಿದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಮಚ ಆಕ್ಷ ತಪ್ಪುವನ್ನು ಮೊದಲ ತುಕ್ಕಿಗೆ ಕಲಸಿ ಉಟ ಮಾಡಿ. ಅಡುಗೆಗಳಿಗೆ ರಿಂಬಿನ ಎಲೆಯ ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿ. ಹೊಂದುವ ವೃಜನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಹಿಂಗು (ಇಂಗು) ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು. ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಬಾಳಿದಿಂದನ್ನು ಕತ್ತಿರಿಸಿ ಹೆಸಿಯಾಗಿ ಉಟ್ಟಿದೊಂದಿಗೆ ಸೇವನೆ. ಎರಡು ಯಾ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಬಾಧು ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ವೃಜನ ಸೇವಿ. ಮಸಾಲೆ ಕಡಿಮೆ ಇರಲಿ. ಬಾಳಿದಿಂದಿನ ರಸ (ಹಿಂಡಿ ಅಥವಾ ಗಂಟೆ ಮೀರರಬಾರದು) ಎರಡು ಲೋಟೆದಂತೆ ಮೂರು ದಿವಸ ಬೆಳ್ಗೆ ಬರೆ ಹೊಕ್ಕೆಗೆ ಸೇವನೆ ವರುಪದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ವಾರಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಜ್ಜರ ಸಲಹೆಯಾಂದಿಗೆ ಬೇಧಿಯಾಗಿಸಲು ಜೈಪಣಿ ಸೇವನೆ.”

ಇಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಕೀಹಿಂದಿದೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನಿಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮುತುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಹಾರ

ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೃತೀಲಂಪರ (ಜಯಕ್ಕ) ಬೊಸೆಯಲ್ಲಿ ಮುತುಮಾನಕ್ಕನು ಸಾರವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಬೀಳು, ಹೂ, ಮಡಿ, ಕೆತ್ತೆ, ಬೇರು — ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಿಸಿ ಸಾರು, ಚಟ್ಟಿ, ತಂಬುಳಿ, ಕವಾಯ ಮಾಡಿ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಅಡವಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಡಾಟಾಗ್ರಿಧ್ವನ್ವ. ಯಾವ ಸಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುಣವಿದೆ, ಅವನೂವಿದೆ; ಅದನ್ನು ಸರಿದಾಗಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ— ಎನ್ನುವ ಜಾಖನಗಳನ್ನು ಹಬ್ಬಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮಿಸಿಯಿತ್ತು.

ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದಿಗೆ ಬದುಕೆಕೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗ್ ಅದು ನಮ್ಮ ಕೈಗಿಡುತ್ತದೆ. ರೋಗ ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರತ್ತುದೆ — ಜಯಕ್ಕ ಆಗಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತು. “ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ತಂಬುಳಿ—ಕವಾಯಿಗಳು ಬದುಕಿನಂಗ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೂ ಕೂಣ್ಣು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅತ್ಯೇಯಿಂದ ಸೊಸೆಗೆ, ಅವನ್ನಿಂದ ಮಗಳಿಗೆ ಪಾರಂಪರಿಕ ಜಾಖನ ಬಾರದೇ ಇರುವುದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ” — ಅವರ ಮಾತು ಒಗಟಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರೆ ಸತ್ಯ ಅಲ್ಲಾ.

ಬಾಣಿತಿ ಜೈಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಜಯಕ್ಕ ವಿಶೇಷಜ್ಞ

ದೃತೀಲಿಟ್ಟ ದಂಪತ್ತಿ ನಿದೇಶನದ ‘ಅಡವಿ ಅಡಗು’ ಕಾಯಾಗಾರ: ಬಿದಿನ ಅಕ್ಕಿಯ ಅನ್ನ

ಅಡವಿ ಅಡಗು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ
ಜೈಪಣಿ ಮಾತೆಗಳು!

ಮೂಲಿಕಾ ಜಾಖನ ಪರಂಪರೆ

ವೆಂಟರಾಮ ದೃತೀಲಿಟ್ಟರು ದೃಷ್ಟಿ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೂರು ಸನಿಹದ ವಾಣಾಜಿಯವರು. ಇವರ ಆಜ್ಞೆ ವೇದ್ಯ ತಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ. ಇವರು ಆಯುವೇದ ಮತ್ತು ಮೂಲಿಕಾ ತಜ್ಜ. ತಂದೆ ಹಂಡಿತ ತಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ. ಸುಮಾರು ಹದಿನ್ಯೆನ್ನು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನ್ನು ಬಲ್ಲವರು. ಇವರ ಮೂಲಿಕಾ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಅಗಾಧ ಸಂಪತ್ತು ವೆಂಟರಾಮರ ಮೂಲಿಕಾ ಬದುಕಿಗೆ ಸೆರಳಾಯಿತು.

ವೆಂಟರಾಮರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದ್ವೀಧರ್. ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಮೂಲಿಕಾಸ್ತೇ. ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದು, ಜಿಕ್ಕಿತ್ತಾ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ನೋಡಿ, ತಿಳಿದ ಅನುಭವ. ಆಯುವೇದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಯನ. ಸುಮಾರು ಇಷ್ಟೆಂಬು ವರುಪದಿಂದ ಕೃಷ್ಣ ಮಾಸಿಕ ‘ಅಡಿಕೆ ಪೆಕ್ಕಿ’ಯಲ್ಲಿ ದೃತೀಲಿಟ್ಟ ಮನೆಮದ್ದು’ ಅಂತಹ ಅವರ ಜಾಖನ ದಾವಲಾತಿ. ಪಕ್ಕಿ ಜಯಲ್ಲಿಟ್ಟೇಯವರ ಆಹಾರ ಜೈಪಣಿ ಮಾಲೀಕೆಯು ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳು.

ದೃತೀಲಿಟ್ಟ ಹಿರಿಯರು ‘ಆಯುವೇದ ಪ್ರಕಾಶನ’ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಜಾಖನಗಳ ದಾವಲಾಗಿವೆ. ವೆಂಟರಾಮರ ಮೂಲಿಕಾ ಪರಿಚಯದ ಜೈಪಣಿಯ ಸಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೂರು ವಿವೇಕಾನಂದ ಸಂಕೀರ್ಣಾ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದೆ. ಅವರು ಮರಣಸುವ ವಾರದ ಮೊದಲು ‘ಅಡಿಕೆ ವಲಯಂದ ಹಸೆ ಮದ್ದಿಗಳು’ ಕೃತಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು.

ಅಗಿದ್ದರು. ಕವಾಯದ ಹುಡಿ, ಸಾರು—ಸಾಂಬಾರು ಹುಡಿ, ತಲೆಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಬಾಣಂಗಿಗೆ ಮುಗಿಗೆ ಹಟ್ಟಲು ಎಣ್ಣೆ, ಮಾಳ್ಳ ಆಹಾರ ‘ಮಣ್ಣೆಮುಡಿ’, ಮಾಳ್ಳ ಮುಗಿಗೆ ಹಟ್ಟುವ ಎಣ್ಣೆ, ಮೆಂತೆ ಹಿಟ್ಟು, ಪ್ರಾಯೋಗರೆ, ಮಾಲ್ಪ್ರೋ ಹುಡಿ, ಚಟ್ಟಿ ಹುಡಿ — ತಾವೇ ಸ್ವಂತ ಮಾಡಿ, ಅಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. “ಅರೋಗ್ಯ ಹದಗಿಯುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನಿವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಕವ್ವ. ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಕೆಳುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆನ್ನಲಾಗುವದಿಲ್ಲ” ಅಂದಿನ ಜಯಕ್ಕನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿವಾದಿತ್ತು. ಈ ವಿವಾದದ ಹಿಂದೆ ‘ತಾಯಿ ಮನಸ್ಸು’ ಇಡ್ದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಬಳಿಸಿದರೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ!

ವೆಂಟರಾಮರೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದರು — “ತಂದೆಯವರು ಜೈಪಣಿ, ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಲಿಂತಿವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರು. ಪ್ರಸ್ತಕ ಬರೆದರು. ಅಜ್ಞಮದ್ದನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದವರೇ ಅವರು. ಪ್ರಸ್ತಕದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ವಿಧೀ ಉಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೂಲಿಕಾ ಪರಿಚಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ

ಎಮ್ಮೋ ವೇದ್ಯರು ಗುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ನಂತರ ಅದು ಉಳಿಯಲ್ಲಿ. ಜೈಪಣಿಗಳ ಬಳಕೆ ಮನೆಮನಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ಬಳಸಿದರವ್ವೇ ಅದು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ.”

ಅವರ ಜಾಖನ ಒಂದು ಭಾಗವರ್ವೇ ದಾವಲಾಗಿದೆ. ಕಾಗದಕ್ಕಿಯಿದ ಅನುಭವ ಸಾರ, ತಿಳಿವಳಿಗಳು ಅದೆಮ್ಮೋ. ಮೂಲಿಕಾ ಜಾಖನವನ್ನು ಒಂದು ತಪ್ಪಿನ ಹಾಗೆ ಬದುಕಿನೊಳಗೆ ಮೀಳಿಗೊಳಿಸಿದ ಪಾನಾಜೆ ದೃತೀಲಿಟ್ಟ ದಂಪತ್ತಿಯ ಅಗಲಿಕೆ ನಿಜಾರ್ಥದ ‘ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟ’ ಪರಿಸರ, ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಶ್ರೀಸಿಸುವವರ ಕೈಹಿಡಿದು ಮುನಡೆಸುವ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದ ಹಿರಿಯಣಿನ ಸ್ವಾನ ಶಾಶ್ವತ ಶೂನ್ಯ.

ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಜಾಖನದ ಹರಹು ಇಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಾ? ದೃತೀಲಿಟ್ಟ ದಂಪತ್ತಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹೊಡೆ. ಸಸ್ಯವೊಂದರ ಮೊದಲ ನೋಡಿದ್ದೇ ಪೂರ್ವ ಡಾಟಾವನ್ನು ತನ್ನದಾಗಿಸುವ ಜಾಖನ ಇದೆಯಲ್ಲಾ, ಅದೊಂದು ಧ್ವನಿ. ಅತಮುರ್ವಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದ ಭಾವ. ಹಿರಿಯರಿಂದ ಹರಿದು ಒಂದು ಜಾಖನವಾರಿಂದ